

bodomiselna politika. Značilno je in hkratu glasno govoreč dokaz za to, da kaznujoča pravica tudi slabi politiki ne prizanesi, marveč jo kaznuje, da je namreč v Franciji sedaj na vladi tista stranka, ki je izvršila pred 30 leti razkristjanjenje Francije: radikalna stranka, ki ni nič drugega ko politična podružnica framašonske lože. Quo quis peccavit, hoc punietur (s čimer se kdo pregreši, s tem bo kaznovan): tako pravi znani latinski pregovor. Radikalni, framašoni in z njimi združeni svobodomiselniki so grešili z zakonskim in upravnim vpeljanjem svobodne nekrščanske morale, in sedaj jih posledice te morale zadevajo kot strahovita obsodba in kazen.

Francosko ljudstvo je stopilo na ulico Pariza in drugih mest, da zagrmí gromko besedo proti korupciji in proti stranki, ki jo je omogočila. Po pariških ulicah je tekla kri. Demonstrirala je več dni večtisočglava množica — bilo jih je včasih do 100.000 — ter zahtevala odstop vlade. Dve vladi, ki sta

PRI ČRNIH PRISADIH

onesnaženih tvorih, so se opazili sijajni uspehi z izkušenim zdravilom »Fitonin«. Ze po tretjem dnevu izvanredno zboljšanje, a po 15 dnevih popolno ozdravljenje. »Fitonin« stane 20 Din v apotekah. S pošto in povzetjem dve steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 18 pošlje Fiton dr. s o. j. Zagreb I-78.

imeli večino v parlamentu, sta morali kapitulirati pred razjarjenim ljudstvom ter odstopiti. Združeni radikalni in socialisti, ki tvorijo v parlamentu svobodomiselnio levico, so se zbalí ljudske nevolje ter se umaknili z ministrskih sedežev. Ko se je to doznalo, so pariške ulice kar zabučale veselja. Ljudstvo ima nado, da bo nova vlada, ki bo sledila vladam levičarskega svobodomiselnega kartela, svobodna od framašonske komande ter bo uveljavljala v javnem življenju načela krščanske pravičnosti in poštenosti.

— — —

Nova vlada na Francoskem. Kakor poročamo v daljšem članku, je morala radi burnih ter krvavih demonstracij v Parizu odstopiti celokupna Daladierjeva vlada. Predsednik republike Lebrun je poveril dne 8. februarja sestavo vlade narodne blaginje bivšemu predsedniku republike Gastonu Doumergueju, ki je setavil vlado dne 9. t. m. in jo je predstavil predsedniku Lebrunu. Nova vlada bo stopila pred parlament dne 15. februarja. Doumergueva vlada je sestavljena iz 4 izvenparlamentarnih ministrov, ki so Doumergue, Petain, Denain in Rivolet, ki je predstavnik bivših bojnikov, iz 4 senatorjev, od katerih pripadata 2 demokratični levici, in 1 demokratični zvezi, 1 pa je neodvisen, iz 12 poslancev in sicer 5 radikalnih socialistov, 1 novosocialist, 2 radikalna levičarja, 2 republikanska levičarja, 1 iz republikanske sredine, 1 iz republikanske zveze.

Novi francoski vladni predsednik je izdal takoj po sestavi svoje vlade proglas na narod, v katerem naglašja, da nosi njegova vlada znamenje političnega premirja, narodne sloge in medstrankarskega miru.

Iz življenja predsednika nove francoske vlade Gastona Doumergueja, ki je sedaj star 71 let. Po poklicu je odvetnik, a je zgodaj stopil v državno službo in je služboval po francoskih kolonijah. Prvič je bil poslanec leta 1893. Bil je že večkrat minister, ministrski predsednik in dne 13. julija 1924 je bil celo izvoljen za predsednika francoske republike. Ko je potekla njegova predsedniška doba, se je umaknil v zasebno življenje, iz katerega se je povrnil še le sedaj na prošnjo predsednika Lebruna.

IZ RAZNIH DRŽAV

Svečan podpis balkanske pogodbe. Dne 8. februarja so se pripeljali v Ate ne zunanji ministri štirih balkanskih držav, ki so že pred enim tednom v Beogradu začasno podpisale balkanski pakt ali pogodbo. Svečano in končoveljavno je bila pogodba podpisana v grški prestolici v Atenah 9. februarja.

Balkanska pogodba vsebuje naslednje medsebojne obveznosti: Jugoslavija, Grčija, Romunija in Turčija si jamčijo vzajemno varnost vseh svojih balkanskih mej. Obvežejo se, da ne bodo pokrenile nič političnega proti nobeni drugi balkanski državi, ki tega sporazuma ni podpisala, predno predhodno ne izmenjajo svojih misli, in ne bodo prevzele nase nobene politične obveze proti nobeni drugi balkanski državi brez pristanka ostalih pogodbenih strank. Ta sporazum stopi v veljavo, ko bo odobren od parlamentov na pogodbi podpisanih držav.

Avstrijski Heimwehr pripravlja prekrat. Po poročilih, ki prihajajo iz posameznih dežel, pripravlja Heimwehr slično akcijo, kakor jo je izvedla na Tirolskem (Na Tirolskem je Heimwehr odstavil deželno vlado in postavil diktaturo.) tudi v vseh ostalih deželah avstrijske republike. Na Gornjem Avstrijskem pri tem ni naletela na poseben odpor in bo akcija najbrže v kratkem izvedena, pač pa je težaven položaj na Štajerskem in Koroškem, kjer so deželne vlade v rokah nasprotnikov Heimwehra. Zato so postavili Heimwehrovci deželnim glavarjem posebne zahteve. Med drugim zahtevajo takojšen razpust deželne vlade in imenovanje vladnega komisarja, ki naj se mu dodeli sosvet iz vrst zaupnikov Heimwehra. Prav tako naj se pri vseh okrajnih glavarstvih postavijo posebni zaupniki Heimwehra kot nekaki nadzorniki. Vsi pristaši nasprotnih skupin se morajo nemudoma odpustiti iz držav-

ne službe. Dalje zahtevajo razpust vseh takozvanih kulturnih organizacij, za katerimi se skrivajo nasprotniki Heimwehra, med njimi tudi društvo »Südmark«. Mnogo govorijo o ukrepih, ki jih je izdal podkancelar Fey. Odradil je delno mobilizacijo pomožne policije, ki se rekrutira iz vrst Heimwehra. Nad 1000 Heimwehrovcev je zbranih na Dunaju, drugi pa so dodeljeni orožništvu in drugim javnim ustanovam. Za njihovo vzdrževanje morajo skrbeti sovrane skupine v dotičnem kraju. Ob enem je dal odstaviti vse one javne funkcionarje, ki se niso brigali za izdane uradne ukrepe.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Krščanska šola.

Osrednje društvo »Krščanska šola« v Ljubljani je imelo v nedeljo dne 4. februarja veliko skupščino v Unionu. Zborovanja se je udeležil g. škof dr. Gregorij Rožman, ki je spregovoril pristrčne besede katoliškim staršem ter vzgojiteljem. Na skupščini so bile sprejete naslednje resolucije:

1. Krščanski starši se zavedamo, da smo dolžni na vso moč skrbeti za versko in moralno, fizično in državljansko vzgojo svojih otrok.
2. Namen krščanske vzgoje je nadnaravni človek, ki misli, sodi in dela dosledno po pameti, razsvetljeni z nadnaravno lučjo nauka Kristusovega.
- Krščanski starši zahtevamo krščansko šolo. Ko vzgoja skrbi za neminljivo nadzemsko srečo, skrbi predvsem za dušo, a prav zato je močna, da vzgoji tudi za to življenje nesebičnih, požrtvovalnih ljudi.

Ugotavljamo, da morala v naših šolah pozna samo tostransko načelo vzgajanja, ki vključuje vsemu prizadevanju ne najde drugačnih nagibov kakor ozire na korist ali slabotne opise plemenitosti brez temelja. Nujna po-

sledica take vzgoje je sebičnost, ki razkraja rodino, povečuje v družbi gorje in državi škodoje toliko bolj, kolikor višjo stopnjo v njej zavzame gojenec take morale.

3. Verouk mora biti v vseh šolah osrednja moč za vzgojo značajev. Noben predmet ne sme mladini rušiti vere v odgovornost pred neskončno svetim Bogom, ki vse vodi in vse sodi.

4. Za učitelja, ki z besedo ali slabim zgledom uničuje najvišje npravne vrednote, ne sme biti mesta pri naši mladini. Starši ne moremo biti srečni, ako ne vidimo svojih otrok v dobrih rokah, katerim zaupamo.

V vsako šolo bodi nastavljen učitelj iste vere, kakor je večina učencev. Zakaj bi državna oblast veroizpovedi mešala in s tem budila do sebe nezaupanje, ko ima za vsako veroizpoved zadosti učiteljev in ji mešanje vrhutega povzroča večje stroške, kakor naravna porazdelitev.

5. Brez veroučitelja, ki ima poslanstvo od svoje cerkve, je pravi pouk v veri nemogoč. Učna uprava, ki ima dolžnost pa tudi moč, da dosego cilja omogoči, mora veroučitelju zagotoviti tudi gmojni obstanek.

6. Skrb za kar najboljšo vzgojo otrok mora država dejansko pokazati tudi s tem, da v svojih ukrepih uvaža vrednost zasebnih šol. Pravičnost do zasebnih šol je viden izraz svobodoljubnosti države, kateri je glavni smoter blagor naroda. Zahtevamo enakopravnost za take šole.

7. Pred očmi nam je tudi očitna pogubnost nekaterih kino predstav. V skrbah za našo mladino opozarjamo prosvetno oblast, kako se med narod širi nemoralnost, spolna razbrzdanost in brezobzirno stremiljenje po materialnem uživanju. Treba je močne državne roke. Zahtevamo, naj prosvetna oblast uvede strogo nadzorstvo nad temi ustanovami (gle-diščem in kinom). Vodstvo smejo imeti v rokah samo moralno neoporečni ljudje.

8. Opozarjamo prosvetno oblast, da ne more biti dober vzgojitelj, kdor se ne usposobi z učenjem in življenjem. Pri nastavljanju naj odločuje vrlost kandidatov in socialni oziri.

9. Naše šolstvo nazaduje, ker je v mnogih šolah premalo učiteljstva. Kateri so nastavljeni, so preobremenjeni, mladi usposobljeni naraščaj pa gine v brezposelnosti. Prosvetna uprava mora pogubnost tega stanja najbolj presoditi, zato jo pozivamo, naj se z vso močjo zavzame, da se ta dvojna škoda hitro popravi.

10. Starši, katerih otroci obiskujejo srednje in njim sorodne šole, smo poleg ostalih davkov obdavčeni še s šolnino, ki je mnogo previsoko in nepravilno odmerjena.

*

Katolicizem v Grčiji. Grčija je dežela velike krščanske preteklosti. Spada med tiste dežele, ki so prve prejele krščanstvo iz rok prvaka apostolov, sv. Pavla. V Grčiji je sv. apostol Andrej zasadil križ, na katerem je umrl. Grška kultura v zvezi s krščanstvom je rodila tiste velike duhove, ki so se kot cerkveni očetje odlikovali z učenostjo in svetostjo. Grška cerkev se je postavila proti poplavi muslimanske (Mohamedove) vere ter si v tej borbi pridobila dosti zaslug za krščanstvo. Preozka zveza z Bicanem (Konstantinopolom) in njegovimi versko-političnimi spori in težnjami je potegnila to cerkev v razkol, v odpad od rimskega papeža, ki se je začel leta 857 pod patriarhom Focijem ter se ustalil pod patriarhom Cerularijem leta 1054. Od takrat se krščanski vzhod in krščanski zahod nista več zedinila, kar pomenja veliko škodo za krščanstvo. Tem večja je ta škoda, ker se brezdnost med obema, mesto da bi se manjšalo, od leta do leta pogloblja. V Grčiji se je zadnja leta začela sistematična borba zoper katoliško cerkev, posebno zoper cerkev grškega obreda, ki je združena z Rimom. Pravoslavna cerkev je v Grčiji priznana kot državna religija in uživa vse privilegije tega položaja. Ustvarjen je bil zakon o narodni vzgoji mladine, ki izključuje grške otroke iz vzgoje na katoliških redovniških šolah. Vsled tega zakona so katoliške zasebne šole izgubile veliko učencev: 17 deških šol je od 3240 učencev izgubilo 1000, na 27 dekliških šolah pa je število učenek padlo od 5480 na 3220. To je posledica verske nestrpnosti, s katero nastopa grško pravoslavlje proti katoličanom. Kljub takim pojavom gojijo katoličani grškega obreda dobre nade. Njihov cerkveni poglavar atenski nadškof Jurij Calavassy izjavlja za širšo javnost tole: »V Grčiji so vedno smatrali katolicizem kot »tuyo« religijo. V zadnjih 10 letih so ga preganjali. V tej borbi pa se je utrdil. Katolicizem je postal znan, ter si je pridobil tudi v krogih pravoslavnega prebivalstva simpatije. Da-

nes tvori 50.000 katoličanov s 140 duhovniki tisti kvas, ki naj prekvasi maso grškega ljudstva.«

Škofje s severnega tečaja. Nedavno sta bila v Rimu oba »škofa severnega tečaja« iz Severne Amerike, in sicer monsignor Turquetil, apostolski vikar Hudson-Bay-e v državi Kanadi, in monsignor Fallaize, apostolski vikar v Mackenzie na Zgornjem jezeru (na meji Kanade in Zedinjenih držav). Podala sta časopisju zanimive podatke o najsevernejšem narodu, o Eskimih, in o verskih razmerah med njimi. Za pokristjanjenje teh ogromnih pokrajin, kjer vlada večni sneg in led, se trudi zlasti red »Oblatov brezmadežne Device Marije«, ki je že leta 1845 poslal svoje zastopnike v zapadne dele Kanade, nato v Labrador (vzhodni del Kanade) in v Alasko (na severu-zapadu Severne Amerike). Veliko misijonarjev je delovalo v teh krajih, ki so postali žrtve

klime in razmer. Prave misijonske postaje sta v teh krajih ustanovila šele navedena dva škofa. Od 32.000 sedaj živčih Eskimov je samo 8000 pod njuno oblastjo. Škofu Fallaize-u, ki je od 1. 1919 obiskal vse kraje, kjer prebivajo Eskimi, se je posrečilo ustanoviti do danes 3 misijonske postaje z bolnišnico in šolo. Spreobrnil je 80 Eskimov. Škof Turquetil je poročal, da je že pred 30 leti potoval po krajih okoli Hudson-Bay, pa je na potu 800 km videl samo 5 Eskimov. Svoja potovanja je večkrat ponovil ter ustanovil 432 katoliških postaj s 584 katehumeni. V Hudson-Bay se mu je posrečilo od 1778 Eskimov spreobriniti več kot polovico (57%) življenje v teh krajih je izredno težko, ker vlada tukaj zima 60—70 stopenj pod ničlo. Toda človeška narava se navadi na vse, če človeka vodi in okreplja volja, vera in milost.

*

Osebnosti.

Biseromašnik Jakob Cajnkar umrl. V Središču je zaspal v Gospodu 9. febr. tamošnji župnik in biseromašnik g. J. Cajnkar v visoki starosti 87 let. Rodil se je leta 1847 pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Mašniško posvečenje je prejel leta 1871 in v red križnikov je bil sprejet leta 1888. Dolgo je župnikoval v Središču in je bil znan kot neustrašen narodnjak. Bil je živahne narave in je ostal čil na duhu do zadnjega. Blagemu biseromašniku svetila večna luč, g. bratu in ostalim sorodnikom naše prisrčno sožalje!

Šolska sestra ravnateljica — umrla. Dne 8. februarja je poklical Gospod k sebi č. sestro Anastazijo Kopitar, ki je delovala 25 let na zavodu mariborskih šolskih sester kot izborna učna moč in v odgovornosti polni službi ravnateljice učiteljskega. Rajna se je rodila dne 10. decembra 1877 v Repnjah pri

Vodicah na Gorenjskem. Bila je na glasu glede vsestranske učenosti, posebno še pa z ozirom na strokovno znanje in kot vzgojiteljica. Požrtvovalni odgojiteljici naše ženske mladine ohranimo hvaležen spomin v naših molitvah!

Smrt »Gospodarjevega« dolgoletnega sotrudnika. Dne 7. februarja v noči je umrl v Kamniku v 67. letu g. Alojzij Benkovič, farmacevt in po vseh naših listih, mesečnikih in pri Mohorjevi družbi pridno delujoči prevajalec. Pokojni je bil rojen v Novem trgu pri Kamniku. Po končanih gimnazijskih študijah v Ljubljani se je posvetil lekarniški vedi. Služboval je med drugim tudi precej let po lekarnah v Mariboru. Pred dvema letoma je stopil v pokoj in se je naselil v svoji domovini v Kamniku. Kot prevajalec je bil izredno marljiv ter zmožen. Že v gimnaziji je pričel s prevodi iz raznih jezikov in pozneje se je pa lotil prevedb najboljših književnih del iz vseh jezikov v slovenščino. Benkovičevi prevodi so odlikujejo po res lepi slovenščini in morda ostali Slovenci trajno hvaležni za dostop do najboljših del iz nemščine.

Pri Vašem dnevnem delu se lahko prehladite in pogostoma nastane iz takega „nedolžnega“ prehlajenja — resna dolgotrajna bolezen. Vred tega vzemite takoj po prvih znakih svetovnoznane ASPIRIN tablete z Bayerjevim križem.

ASPIRIN

V. a. »JUGOFA« k. d. Zagreb, Galvica 32. Oglas je registr. od S. br. 437 od 10. I. 1934.